

הרב שמעון אופמאן מעלבארן אוסטראליא

להחזיר הגניבה לבעליה (תגובה לתגובה)

ראה ראיתי דברי החוקר המלומד איש הספר ר' דן רבינוביץ הי"ו בנוגע לקביעת זהות מחברו של מקורי מנהגים, ולא מצאתי בכלל דבריו תשובה למה שפורסם על ידינו לפני עשרים שנה ומעלה, כי מחברו האמיתי הוא הג"ר יוסף פינקלשטיין ז"ל.

כדי להצדיק את הצדיק דמעיקרא אביא על סדר דבריו של הכותב, להוכיח כי לא קרא נכונה את דברי הר"י פינקלשטיין ב"המגיד", והשתבש בהבנתם.

(א) בחלקו הראשון מובאים דברי הר"ל לווינזאהן משטוקהולם, שהזכיר כי בית המשפט החליט שפינקלשטיין העתיק את ספרו מלווינזאהן ולמרות פסקו של בית המשפט שלח פינקלשטיין שליחים וכו' – מעולם לא טען לווינזאהן שבית המשפט פסק לטובתו, הוא מציין רק כי ה"קאמיסיאן" שנוסד ע"י בית המשפט לברר את הנושא החליט שהמחברת הוא "פלגיאט", בית המשפט עצמו פסק בסופו של דבר לטובת פינקלשטיין עורך "המגיד" מודיענו (בעמ' 284) כי פינקלשטיין שלח אליו "העתקה מפסק שרי בית המשפט בוויען, ובו יצא הכותב נקי בהשפטו מן החשד הנ"ל".

(ב) בהציגו את העובדות, כותב ר"ד רבינוביץ: לפי דברי הרב פינקלשטיין עשה לעצמו הרב לווינזאהן העתק מן כתב היד, והודרו להדפיסו לפני שהוא הספיק להדפיסו.

תמידני איך התעלם הכותב מדבריו המפורשים של פינקלשטיין ב"המגיד", כי הוסכם בינו לבין לווינזאהן שפינקלשטיין יחזור לביתו ויעתיק את הספר, ואחרי הגדה ישלחנו ללווינזאהן הרב פינקלשטיין מודיענו גם בדיוק את שמו של השליח, ניסן בראדי – שעמו שלח את העתק הכתב יד ללווינזאהן, כך שאנו יודעים בדיוק איך הגיע הכת"י אל המו"ל, ובשום פנים לא טען פינקלשטיין שלעווינזאהן עשה לעצמו העתק כפי שמנסה הכותב לשים בפיו, בתוך לילה אחת או שתיים ששהה במחיצת לווינזאהן כאורח.

(ג) "ההתעמקות והבירור" שעל פיו מנסה הר"ד רבינוביץ לקבוע עובדות, הנם לדעתי בגדר פלפולי סרק, ואפרש את דברי: לקוראי "המגיד" היתה הערכה להרב שי"ר רפפורט מפראג כתלמיד חכם וחוקר, וחוגי הנאורים קשרו לשמו תהלות רבות כידוע, מעל דפי "המגיד" ראה הר"י פינקלשטיין צורך להדגיש את עובדת הסכמתו של שי"ר לחיבורו, בבחינת "שרי ליה לצורבא מרבנן" לפרסם את חכמתו במקום שאין מכירין אותו, ודעמדו לוויכוח עם יריבו, מעולם לא טען פינקלשטיין אף לא ברמו, כי ההסכמה ניתנה להוצאה הראשונה של "רביד הזהב", הוא מזכיר את חיבורו שחיבר בפראג.

(ד) "בעת מסעי בארץ דייטשלאנד למכור את ספרי הייתי על לינת לילה אחת במחיצת אחיו המנוח אשר היה אז ש"ץ ומו"ץ בעיר פאשקרעצעס ופרייסיש שלעזען" – אלו דברי הר"י פינקלשטיין בהציגו את השתלשלות הדברים.

הר"ד רבינוביץ מסתבך בבואו לפרש על אלו ספרים התכוון פינקלשטיין, ראשית הוא מוציא מכלל אפשרות ספר "פרי צדיק" שנדפס תקצ"ט, שהרי הוא חיבורו של חותנו ולא שלו, ולא היה מכנהו "ספרי". מוכרחני להעיר שהכותב פשוט לא קרא את דברי פינקלשטיין במלואם, בראשית דבריו בהמגיד עמ' (283) הוא מקדים כי "בעזר צורי אשר נתן בי כשרון וכח לעשות... חברתי לאנשים כגילי כמה חיבורים יקרים ומועילים איזה חילוקים ופלפולים בש"ס הלא המה ספר "פרי צדיק" על איזה חילוקים ופלפולים בש"ס ופוסקים אשר רבים וגדולים ובתוכם הרב הגאון מהרמ"ס זצ"ל אב"ד דק"ק פרעסבורג יע"א [החתם סופר] הרבה לספר בשבח ס' הלזה" – הרי שלך לפניך כי הוא מתייחס גם אל "פרי צדיק" כחיבורו, ולא בכדי, אלא שהתכוין לחידושי סוגיות משלו אשר צירפם בסוף חידושי חותנו, ומופיעים בסוף פרי צדיק כ"חידושי סוגיות מחתן המחבר", ואשר עליהם כתב רבינו ה"ישמח משה" זצ"ל בהסכמתו ל"פרי צדיק": וגם הוסיף מדיליה איזה חידושים נפלאים בכמה סוגיות.

ה) הספר השני שהיה באמתחתו למכירה הוא ספר "רביד הזהב" מהדורה ראשונה אפען תר"ה – לא השניה עם הסכמת רפפורט כפי שמתעקש להוכיח בדבריו הר"ד רבינוביץ הי"ו – הספר השלישי שהיה באמתחתו למכירה הוא ספר "צפנת פענח" שנדפס בלעמבערג שנת תר"ה, הר"י פינקלשטיין הרבה במסעות מסיבה שעדיין לא נתבררה לנו די צרכה, בסדרת מסעותיו השאיר את חיבור "צפנת פענח" שהיה עמו בכתב יד אצל המדפיס בלמברג, וכך נדפסו בשנה אחת תר"ה שניים מחיבוריו, ו"רביד הזהב" קדם ל"צפנת פענח", כדברי פינקלשטיין ב"המגיד", בתיאורו את חיבור רביד הזהב מהדורה א' [כפי שהוכח לעיל] הוא ממשיך: אחרי זאת הדפסתי ספר אחד "צפנת פענח" על טריפות הריאה וכו'.

והר"ד רבינוביץ הי"ו בבואו לפענח את תעלומת "צפנת פענח" מתי נדפס – מכיון שלדבריו "רביד הזהב" לא נדפס בשום אופן לפני תר"ו (והראשונה היא בעצם השניה) ושם כותב הר"י פינקלשטיין כי יש לו הסכמות נוספות שיתפרסמו בספר הבא דהיינו "צפנת פענח" – ממשיך וטופל על הר"י פינקלשטיין זיוף נוסף, שגם תאריך ההדפסה בשערי "צפנת פענח" תר"ה הינו מזויף, ושעצם נדפס בתר"ז.

[לתשומת לב נעיר בדרך אגב: הרב פנחס יעקב הכהן ז"ל בספרו אוצר הביאורים והפירושים עמ' 371, רושם בשיבוש שנות הופעת ספרי הר"י פינקלשטיין, מכיון שלא היו לנגד עיניו].

לאור כל האמור הדברים ברורים בהחלט.

סדר הדפסת ספרי הרב פינקלשטיין הם כדלהלן: תקצ"ט, חידושי לסוגיות הש"ס, בסוף ספר חותנו הצדיק המפורסם רבי מאיר אברהם מטשאבא זי"ע. "רביד הזהב" הלכות שחיטה ובדיקה, אפען תר"ה, ושוב במהדורה שניה עם הוספות והסכמות הרב שי"ר, פראג תר"ו. "צפנת פענח" דיני טריפות הריאה ועוד, למבערג תר"ה – על ספרו זה מציין הר"י פינקלשטיין בהמגיד: "יש לי על זה הסכמות יותר משלשים רבנים גדולי הדור ובתוכם הרב הגאון מו"ה זאב [בנימין] וולף זצ"ל בעהמ"ח ספר שערי תורה והרב הגאון מו"ה יחזקאל בנעט ז"ל אשר היה אב"ד דק"ק נייטרא, והרב הגאון המפורסם

מוה"ר יעקב יוסף זצ"ל אשר היה אב"ד דק"ק בערלין כולם כאחד הרבו לספר בשבח הספר הנ"ל.

בתוקף הוויכוח על בעלות החיבור טוען בלהט רי"ל לעוינוזאהן כנגד הג"ר אלעזר הורוויץ זצ"ל אב"ד ווין, שנתן הסכמתו למהדורת מקורי מנהגים של הרב פינקלשטיין, כי הוא נדרש כמה פעמים לחזור מהסכמתו ולא רצה. כלומר עובדא היא שרבי אלעזר הורוויץ (תלמיד החת"ס ונכד ההפלאה זצ"ל) לא קיבל את הטענה שכביכול הרב פינקלשטיין זייף והתלבש בטלית שאינו שלו, לפנינו גם עובדא מובהקת שבית המשפט בוויין פסק לטובת הר"י פינקלשטיין, איך מתיימר חוקר מכובד לקבוע אחרת, ולשם כך לטפול על הרב פינקלשטיין לא רק זיוף "מקורי מנהגים" אלא גם זיוף כפול של שערי ספרים תאריכי שערי הספרים של חיבוריו האחרים, כדי שיתאימו למסקנותיו, שכפי שהוכחנו בנויים על קריאה בלתי נכונה של דברי הרב פינקלשטיין?

בהסכמות החשובות שנתנו להרב פינקלשטיין לחיבוריו.

ובחיבוריו עצמם שעליהם לא קמו עוררין, המציא לנו הר"י פינקלשטיין, "קבלות" למכביר על שיעור קומתו וחכמתו התורנית, וכשרונו הנפלא בליקוט וסידור הלכות עמוקות, לעומתו הר"א לעוינוזאהן המציג עצמו כמחבר מקורי מנהגים לא מצינו לא זכר בשום ספר רבני – תלמודי אחר, ולפיכך "תחזור אבידה לבעלים הראשונים" ויוסף הוא המשביר ולו יאתה חיבור מקורי מנהגים – ואילו היה ח"ו איש זיפן, אין להניח שהיה מדפיס "פלאגיאט" כצורתו ותכונתו הקודמת, מבלי לעשות כל נסיון לטשטש סימנים כה בולטים, ודי בזה למבקש האמת.

ולסיום אוסיף מילין זעירין: כשפורסם לראשונה בתשמ"ג (כמדומה) מאמר מאתנו לקביעת בעלותו של הרב פינקלשטיין למקורי מנהגים, קבלנו מכתב מרגש מהג"ר נתן צבי פרידמן ז"ל מבני ברק מנכדי ה"פרי צדיק" (מח"ס אוצר הרבנים), בו הוא מציע תודתו על הברור שנעשה להצדיק את הצדיק, ומציין כי עוד לפני המלחמה במשך שנים רבות עמדה תעלומה בעינה בחוגי המשפחה, מה לו למרן "הפרי צדיק" לזייף ח"ו ולהעתיק ספרם של אחרים.

שביעי של פסח מסוגל לחיזוק אמונה

העת המסוגלת לזה [לאמונה שלימה] היא בליל ז' של פסח ויתחזק לקשר דעתו ומחשבתו בצדיקים הקדושים, לזה היא תועלת גדולה וסגולה אמיתית, שביום זה נאמר ויאמינו בה' ובמשה, שאמונתם בה' נשלמה על ידי התקשרותם במשה.

(מנחם ציון, להרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב, לפסח)